

DRUŠTVO ZA ZAŠTITU BILJA SRBIJE

VIII SAVETOVANJE O ZAŠTITI BILJA

Zbornik rezimea

Zlatibor

27. novembar - 1. decembar 2006 godine.

inokulacijom mladih biljaka soje u fazi kotiledona (sorta Balkan), prskanjem suspenzijom bakterija. Patogenost izolata je dokazana i pozitivnom hipersenzitivnom reakcijom (HR) na duvanu. Odgajivačke, morfološke i biohemijsko-fiziološke odlike ispitane su prema metodama koje navode (Lelliot i Stead, 1987; Schaad et al., 2003). Na NSA podlozi bakterija stvara levan, a na King B fluorescentni pigment. Bakterija je gramnegativna (KOH test), stvara katalazu a prema LOPAT testovima reakcije su sledeće: +, -, -, -, +. Proučavani izolati glukozu razlažu oksidativno (O/F test), ne stvaraju oksidazu ni arginin-dehidrolazu, ne razlažu skrob i želatin, ne vrše hidrolizu eskulina i ne redukuju nitrate.

Identifikacija bakterija dokazana je serološkim metodama (ELISA, IF, metod aglutinacije) odgovarajućim antitelima bakterije *Pseudomonas syringae* pv. *glycinea*, (NEOGEN Europe Ltd., Scotland, UK).

Molekularnom metodom identifikacije (PCR) izvršena je detekcija izolata koji produkuju fitotoksin koronatin pomoću odgovarajućih prajmera.

Na osnovu proučavanja patogenih, morfoloških, odgajivačkih, biohemijsko - fizioloških, seroloških i molekularnih karakteristika zaključeno je da dobijeni izolati sa soje u Vojvodini pripadaju bakteriji *P. s. pv. glycinea*.

5. OSETLJIVOST SORTI PŠENICE PREMA *Pyrenophora tritici-repentis*, PROUZROKOVAČU ŽUTOMRKE PEGAVOSTI

Jevtić Radivoje, Župunski Vesna, Telečki Mirjana, Kalentić Marija
Naučni institut za ratarstvo i povrtarstvo, Novi Sad
jevtić@ifvcns.ns.ac.yu

Simptomi žutomrke pegavosti lista pšenice prvi put su zapaženi 1993. u lokalitetu Nikinci, a prvo saopštenje o pojavi i rasprostranjenosti *Pyrenophora tritici-repentis* u Srbiji, dato je 1997. godine od strane Jevtića. Na osnovu karakterističnih simptoma, predloženo je da naziv bolesti na srpskom jeziku bude žutomrka ili hlrotično nekrotična pegavost. U proteklim godinama nastavljeno je proučavanje ovog patogena sa različitih aspekata otpornosti sortimenta i uticaja na pojavu drugih patogena lista pšenice. U 2006. godini u više lokaliteta Srbije konstatovani su simptomi žutomrke pegavosti.

Ocena osetljivosti najraširenijih novosadskih sorti ozime i jare pšenice, ozime durum pšenice i tritikalea, vršena je u uslovima prirodne zaraze, sa željom da se razgraniče simptomi između prouzrokovača sive pegavosti lista i klasa pšenice i prouzrokovača žutomrke pegavosti lista.

Ocena intenziteta napada je vršena u fenofazi zelenog zrna do sredine mlečne zrelosti, pod uslovom da su poslednja četiri lista još uvek vitalna i zelena.

Za ocenu intenziteta napada je korišćena dvostruka brojčana skala 00-99 (Saari i Prescott, 1975). Ova skala je pogodna jer daje podatke o napredovanju bolesti na biljci i procentualnu vrenost prekrivenosti lista pegama prouzrokovanim od patogena.

Od 19 sorti ozime pšenice kod tri sorte: Donna, Dragana i Rapsodija intenzitet zaraze bio je ocenjen na gornjoj trećini biljke od 5-10 (ocene 07-5 do 07-10). Sorte: Oda, Helena, Arija i Pesma imale su ocene 05-tR, 5-20). Najveći broj sorti: Balerina, Rusija, Renesansa, Astra, Pobjeda, Evropa 90, Cipovka, Diva, Balada, Novosadska rana 5 i Ljiljana imale su prisustvo pega prouzrokovanim *P.tritici-repentis* na donjoj trećini biljke sa ocenama 03 i intenzitetima od trag, 5 i 10%. Najniži intenzitet zaraze bio je kod sorte Simonida gde su zabeležene pege prouzrokovane žutomrke pegavosti u tragovima.

Najosetljivije prema *P.tritici-repentis* bile su tvrde (durum) sorte pšenice Durumko i Dušan sa ocenom 03 i intenzitetom od 40%, dok je sorta tritikalea Odisej, imala ocenu 03 sa intenzitetom trag do 5%.

Agrotehničke i hemijske mere ukoliko se primene na vreme daju zadovoljavajuće rezultate u suzbijanju ovog patogena. Istraživanja koja su u toku daće odgovor o varijabilnosti patogena, izvorima otpornosti i strategiji razvoja novih genotipova sa povećanim stepenom otpornosti.

6. INTENZITET NAPADA *Septoria tritici* NA GENOTIPOVIMA PŠENICE U 2006. GODINI

Kalentić Marija¹, Jevtić Radivoje², Telečki Mirjana¹

¹Poljoprivredni fakultet, Novi Sad

²Naučni institut za ratarstvo i povrtarstvo, Novi Sad
kalenticmarija@yahoo.com

U 2006. godini prouzrokovani bolesti tipa pegavosti su predstavljali veliki problem u proizvodnji strnih žita. Tome su pored povoljnih vremenskih uslova za razvoj ovih patogena doprineli osetljivost genotipova i količina inokuluma iz prethodnih vegetacija. Među prouzrokovateljima pegavosti značajno mesto pripada prouzrokovaju sive pegavosti lista i klasa pšenice *Septoria tritici*.

Ocena intenziteta napada gljivom *S. tritici* ozimih i jarih genotipova pšenice vršena je u prvoj dekadi juna meseca 2006. u tzv. rasadniku bolesti. On predstavlja mesto na kome su posejani različiti domaći i strani genotipovi razvrstani po različitim kolekcijama u zavisnosti od svojstva koje se posmatra. Od svakog genotipa sejano je tri reda u dužini od

jednog m
skali 1-9
pokriveno
jedan ider
(9=90%).
sitnih, ma
Oce
broj ozimi
napada oc
10% pokr
genotipov
od ukupno
ocenom tr
Na
konstatov
odnosu na
da je na o
dela veget

Me
1N

Vel
gljive pred
semena s
činilaca. C
i u semer
Vojvodine
Ravnica i V
je 75 partij
i odgajivač
Vla
periodu z
pogodovale
periodu u 2
do znatno
ispitanih pa
broju uzora
gljivama (1